

Handlingsplan for næringsattraktivitet i Grimstad kommune

Vedtak kommunestyret 27.10.2020 sak 20/158

Kommunestyret vedtar handlingsplan for næringsattraktivitet.

Kommunestyret ber om at handlingsplanen følges opp med en sak til kommunestyret innen januar 2022 med en evaluering og status for oppfølging av planen. Evalueringen gjøres i samarbeid med næringsforeningen.

*Nytt oppfølgingspunkt under punkt 2: Tiltak innenfor saksbehandling:
Det innføres fast halvårlig dialog med teknisk utvalg, næringssjef, kommunedirektør og ordfører for å følge opp punktene som fremkommer i handlingsplanen med tiltak rettet mot teknisk sektor.*

Det ble høsten 2019 gjennomført en undersøkelse om næringsattraktivitet i de åtte Østre Agder kommunene. Grimstad kommer dårligst ut i denne undersøkelse, etterfulgt av Arendal og Risør. På topp ligger Gjerstad, Åmli og Vegårshei. Det synes å være et markant skille mellom små og (mellom)store kommuner i denne undersøkelsen, hvor små kommuner gjennomgående gjør det bedre enn større kommuner. Undersøkelsen måler ellers hvordan respondentene i næringslivet oppfatter kommunen, noe som kan avvike fra hva som reelt sett er den faktiske situasjonen. Det er dessuten en måling av holdninger, og andre ting som kan påvirke kommunens næringsattraktivitet – slik som universitet, fagskole, beliggenhet mellom Arendal og Kristiansand, etc – tas det ikke høyde for i denne undersøkelsen.

Det er like fullt viktige tilbakemeldinger om hvordan kommunen oppfattes, og det er viktig å følge opp disse tilbakemeldingene.

De tre viktigste områdene som kommunen bør jobbe med i følge de næringsdrivende er:

- 1) redusert saksbehandlingstid
- 2) reduserte skatter og avgifter, og
- 3) bedret innsikt hos ansatte og politikere om næringslivets behov

Det ble i januar 2020 etablert en arbeidsgruppe som skal foreslå tiltak for å bedre kommunens attraktivitet. Denne har bestått av representanter fra næringsliv, kommunens administrasjon og politisk ledelse:

- Beate Skretting, ordfører Grimstad kommune
- Hanne Gulbrandsen, daglig leder Grimstad Næringsforening
- Svein-Erik Tomstad, leder Bygg og Anlegg ressursgruppe i Grimstad Næringsforening
- Heidi Sten-Halvorsen, kommunalsjef Samfunn og Miljø, Grimstad kommune
- Bodil Slettebø, næringssjef Grimstad kommune

Kvalitativ case-undersøkelse gjennomført av NORCE

Undersøkelsen om næringsattraktivitet besvarte en del spørsmål og pekte på sentrale områder som kan forbedres. Samtidig reiste den nye spørsmål, og skapte et behov for å få mer detaljert

informasjon om respondentenes tilbakemeldinger. Grimstad kommune takket derfor ja til et tilbud fra NORCE på gjennomføring av en oppfølgende kvalitativ undersøkelse. Man anså det som viktig å bruke NORCE som en nøytral part til å gjennomføre denne type intervjuer.

Våren 2020 gjennomførte NORCE dybde- intervjuer relatert til tre case:

1. Informasjon og dialog – illustrert ved bruk av Sommergata og videreutvikling av Torvet
2. Plan- og byggesaksbehandling generell lærdom
3. Plan- og byggesaksbehandling
Igland Garasjen

Undersøkelsen viste at kommune og næringsliv i ganske stor grad til dels har ulik forståelse av hva som er «virkeligheten», og til dels har man ulike behov. Noen momenter som fremkommer, og som man kan jobbe videre med er:

- Kommunen er opptatt av informering, næringslivet er opptatt av involvering.
- Kommunen må forstå næringen bedre, og næringen må forstå kommunen bedre.
- Administrasjonen oppleves som vanskelig å få tak i. Næringslivet mener serviceerklæringer er viktige, administrasjonen gir innspill på at de er bortkastet (siden det som står i stor grad er hjemlet i loven).
- Det er ulik forståelse mellom kommunen og næringen om når det kan utøves et forvaltningsskjønn (og muligens andre typer skjønn) og når det ikke kan utøves et slikt forvaltningsskjønn.
- Det er manglende kalibrering mellom administrasjon og politikere. Politikerne oppleves som positive, og administrasjonen som negative. I noen tilfeller oppleves det som positivt at man kan henvende seg til politisk nivå når administrasjonen oppleves (for) negativ. I andre tilfeller oppfattes det uheldig når politikere er (overdrevent) positive, dersom det viser seg at man for eksempel gir urealistiske forventninger og fagkompetanse (administrasjon, Fylkesmann) tilsier annen innstilling enn forventet. («Det er ikke alltid positivt at politikere er positive».)
- Næringslivet mener at kommunen er lite opptatt av næring, mens administrasjonen mener dette skyldes økt profesjonalisering og nye krav som må hensyntas.

Med bakgrunn i de to gjennomførte undersøkelsene, så har arbeidsgruppen foreslått tre hovedområder for tiltak:

1. *Møteplasser for å fremme forståelse og bedre dialog mellom kommune og næringsliv*
2. *Tiltak innenfor saksbehandling*
3. *Kalibrering mellom politisk og administrativt nivå*

1. Møteplasser for å fremme forståelse og bedre dialog mellom kommune og næringsliv

- *Årlig møte mellom styret i Grimstad Næringsforening og formannskapet i Grimstad kommune, samt relevante deltagere fra kommuneadministrasjonen.*
Formål er dialog og forventningsavklaring. Tydelig mål og hensikt med møtet er viktig. Her kan næringsforeningen gi innspill på overordnede saker som politikere bør være orientert om. Ansvar for møteinnkalling: Grimstad kommune v/ordfører
- *Årlig møte mellom styret i Grimstad Min By og formannskapet i Grimstad kommune, samt relevante deltagere fra kommuneadministrasjonen.*
Formål er dialog og forventningsavklaring. Tydelig mål og hensikt med møtet er

viktig. Her kan Grimstad Min By gi innspill på overordnede saker som politikerne bør være orientert om.

Ansvar for møteinnkalling: Grimstad kommune v/ordfører

- *«Matpakkemøter» -*

Møteserie hos relevante bedrifter hvor plan- og byggesaksbehandlere møter næringsliv etter samme modell som ble benyttet for noen år tilbake. Et forum hvor kommunalt ansatte kan bli bedre kjent med næringslivet og vice versa. Det er ikke ønskelig å diskutere konkrete saker i disse møtene.

Ansvar for møteinnkalling: Grimstad Næringsforening v/leder av ressursgruppen for Bygg, Anlegg og Eiendom (BAE)

- *Møter i regi av Grimstad Næringsforening*

Grimstad Næringsforening vil gjennomføre en møteserie kalt «Fremtidens Grimstad – tørre, våge, ville». Formålet med møtene er å se Grimstad i et helhetlig regionalt utviklingsperspektiv og bli kjent med pågående og kommende prosjekter. Det er et dypdykk i ulike utviklingsområder i Grimstad. Politikere og ansatte i kommuneadministrasjonen oppfordres til å delta på disse.

Ansvar: Grimstad Næringsforening v/daglig leder

- *Fagdager*

Det er ønskelig med en årlig fagdag innenfor plan, byggesak, bygg og eiendom. Disse tenkes gjennomført i samarbeid mellom kommune og næringsliv.

Ansvar: Grimstad kommune v/kommunalsjef for Samfunn og Miljø

- *Topplederforum*

I flere kommuner inviterer ordføreren jevnlig sine største bedrifter til et felles uformelt dialogmøte/samling. Arbeidsgruppen foreslår at det også innføres i Grimstad. Dette vil være en god møteplass hvor næringslivet kan gi tilbakemeldinger til politisk og administrativ ledelse i kommunen. Det foreslås at lederne for de ti største bedriftene, samt daglig leder og styreleder i Grimstad Næringsforening inviteres. Det legges opp til et dialogmøte med en faglig del og en sosial del. Fra kommunen bør ordfører, varaordfører, rådmann, kommunalsjef for Samfunn og Miljø og næringssjef delta.

Ansvar: Grimstad kommune v/ordfører

- Fast dialogmøte mellom ordfører, rådmann, næringssjef, daglig leder GNF, styreleder GNF og NAV.

Formålet med møtet er en oppdatering mellom kommune, næringsforening og NAV om arbeidsmarkedet og utviklingen i næringslivet. Møtefrekvens avklares, men som utgangspunkt tenkes halvårlige møter.

Ansvar: Grimstad kommune v/ordfører

- *Bedriftsbesøk*

Grimstad Næringsforening og Grimstad kommune har etablert en praksis med jevnlig bedriftsbesøk hvor næringsforeningen, administrasjon og politisk ledelse er tilstede. Disse besøkene er viktig for å skape bedre forståelse mellom næringsliv og

kommune, og vil videreføres som et av tiltakene i handlingsplanen.
Ansvar: Grimstad Næringsforening v/daglig leder

2. Tiltak innenfor saksbehandling

Plan- og byggesaksbehandling scorer samlet sett for alle kommunene lavest av alle variabler, og er generelt et utfordrende område for kommunenes næringsattraktivitet. Grimstad scorer lavest, og er eneste kommune som har flere som er misfornøyd med veiledning enn de som er fornøyd. Det er flere som i sine kommentarer tilkjenner en misnøye med tilgjengelighet til saksbehandlere, samt både vilje og evne hos saksbehandlere (spesielt innen byggesak) til å bistå næringslivet på en god måte – samtidig som det også er noen som kommenterer at de er veldig fornøyd. Det er ingen som kommenterer at den skriftlige informasjonen på nettsidene er mangelfull. Det kan derfor synes som om respondentenes tilbakemelding primært går på tilgjengelighet, holdninger og kompetanse, og at det derfor er tiltak innenfor disse områdene som først og fremst bør vurderes. Dersom man gjennomfører den foreslåtte kvalitative undersøkelsen bør man få et bedre grunnlag for å vurdere hvilke av tiltakene som er mest relevant.

Oppfølgingspunkter:

- Serviceerklæringer må følges opp. Samtidig bør man ta en diskusjon på om det er serviceerklæringer som er den mest hensiktsmessige veien å gå, jf. ulike synspunkter på dette som fremkom i dybdeintervjuene. Næringen opplever det som positivt at man har på plass serviceerklæringer for plan og byggesak, og det jobbes nå med en serviceerklæring for oppmåling. Her er det på plass et samarbeid mellom næringsforeningen og kommunen. Næringen er spesielt opptatt av mottakskontroll og god dialog. Informasjon og kompetanseheving til næringen om hva som skal inkluderes i søknadene er et oppfølgingspunkt for kommunens administrasjon.
- Byggesak planlegger regelmessige møter med faglig innhold, kommunikasjon og opplæring som et kompetansehevende tiltak.
- Tilgjengelighet er et sentralt punkt. Det er uheldig om kommunens ansatte gjør seg utilgjengelig. Samtidig må næringslivet forstå at saksbehandlere ofte står under et stort press, og derfor må ha en streng prioritering av sin tid. Det er også viktig at næringslivet retter henvendelser til postmottak@grimstad.kommune.no, og ikke direkte til den enkelte saksbehandler. Dette samarbeider kommunen og næringsforeningen om å formidle.
- Det vil etableres en nettløsning hvor det er mulig «å bestille time» hos en kommunal saksbehandler. Formålet er å skape forutsigbarhet både for dem som ønsker å komme i kontakt med saksbehandleren, men også for saksbehandleren selv.
- Saksbehandlingstid er et viktig oppfølgingspunkt. Teknisk utvalg har bedt om jevnlig rapportering på dette, slik at det følges opp derfra.
- Arbeidsgruppen foreslår at det gjøres en gjennomgang av kommunens næringsområder. En del reguleringsplaner er utdaterte. Bergemoen er for eksempel et område hvor det er ønskelig og behov for å få til en omregulering av hele området. Grimstad kommune og Grimstad Næringsforening vil samarbeide om å invitere eierne til et felles møte for å se på muligheten for å tilrettelegge bedre for næringsutvikling.

- Gjennomgang av saksbehandlingskapasitet. Manglende saksbehandlingskapasitet har vært en utfordring over tid. Kommunen vil ta en gjennomgang på saksbehandlingskapasitet, og se på om noen av de oppgavene som p.t. gjennomføres av saksbehandlere (for eksempel innsynsbegjæringer) kan håndteres på annen måte.
- Det innføres fast halvårlig dialog med teknisk utvalg, næringssjef, kommunedirektør og ordfører for å følge opp punktene som fremkommer i handlingsplanen med tiltak rettet mot teknisk sektor.

3. Kalibrering mellom politisk og administrativt nivå

Den kvalitative undersøkelse til NORCE påpekte kalibrering mellom politisk og administrativt nivå som et sentralt punkt. Det ble også påpekt ulik forståelse mellom næring og kommune om når det kan utøves forvaltningsskjønn. Et forvaltningsskjønn kan gjøres i tilfeller der det ikke følger av lov eller forskrift hvordan slike avgjørelser skal treffes. Det finnes i tillegg ulike typer skjønn, slik at en begrepsavklaring i så måte også vil være viktig.

Aktuelle tiltak:

- Faglig påfyll for næringslivet om når det kan utøves forvaltningsskjønn i plan- og byggesaker. Næringen må selv ta et ansvar her, men kommunen kan bidra med å holde en faglig oppdatering av gjeldende regelverk.
- Administrativ fagdag(er): Det legges opp til arbeidsmøte(r) for administrasjonen hvor politikere inviteres, og hvor det blir felles case-jobbing og evaluering av tidligere saker. Målsetting med dette er å få en «felles plattform» hvor administrasjon og politikere nærmer seg hverandre.